

Till
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar Ku2015/1558/MF

Förslag om utvecklingsstöd till tryckta allmänna nyhetstidningar.

Sveriges Fådagartidningar

Sveriges Fådagartidningar är en intresseorganisation som har till syfte att tillvarata medlemmarnas specifika intressen i umgänget med såväl regering och riksdag som vår egen branschorganisation. Föreningen har också en viktig funktion att fylla för kunskaps- och informationsutbyte mellan medlemsföretagen för att utveckla dessa i en snabbt föränderlig mediavärld. Sveriges Fådagartidningar medlemmar är lågfrekventa dagstidningar.

Följande företag är 2015 medlemmar i Sveriges Fådagartidningar:

Norra Halland, Ulricehamns Tidning, AiP Media (*Aktuellt i politiken, Ny Tid Göteborgsområdet, Stockholmstidningen. aip.nu*), Värmlandsbygden, Tranåsposten, Sveagruppen (*Dalabygden, Gästriklands Tidning, Länsposten, Upplands Nyheter, Västmanlands Nyheter, Sörmlandsbygden*), Skaraborgsbygden (*Skaraborgsbygden, Smålandsbygdens Tidning*), Kristdemokraten, OTV-Ortstidningar i Väst (*Kungsbacka Posten, Mölndals Posten, Kungälv Posten, Lokaltidningen Stenungsund*), Växjö Bladet, Länstidningen Östergötland, Kalmar Läns Tidning, Litzon Press Förlags AB, Blekinge-Posten, Tidningar i Norr AB (*Västerbottningen, Västerbottens Mellanbygd, Lokaltidningen, Nord-Sverige*) samt Haparandabladet

Allmänt om förslaget

I remissyttrandet över SOU 2013:66 tillstyrkte Sveriges Fådagartidningar Presstödskommitténs förslag om att införa en så kallad "digital knuff"/omställningsstöd vilket vi menade, rätt utformat, skulle kunna bidra till fortsatt affärsutveckling för berörda dagstidningar.

Vår grunduppfattning då, och nu, är dock att detta bör vara ett generellt stöd som kommer alla tidningar till del inom ramen för presstödsystemet.

Under en lång rad av år har driftstödet urholkats. Uppräkningar som skulle täcka kostnadsutvecklingen har ej skett. Det måste då vara prioriterat att staten i första hand tillser att just

driftsstöd, och distributionsstöd, snarast höjs till en rimlig nivå. Detta är grundläggande för tidningarnas möjlighet till affärsutveckling oavsett distribution sker med print/papper eller digitalt. Nuvarande presstödssystemets styrka är att det, särskilt efter de justeringar som riksdagen gjort under våren, är såväl generellt som teknikneutralt. Det naturliga vore att stödet för utveckling av tidningsföretagen helt enkelt inryms i ordinarie driftbidrag.

Dessutom har regeringen tillsatt en särskild Mediautredning som under kort tid ska lägga förslag till utveckling av statens mediapolitik. Det naturliga är att avvakta införandet av nya stödsystem, som Utvecklingsstöd, tills denna utrednings eventuella förslag har slutbehandlats.

Det är mycket viktigt att införandet av särskilt Utvecklingsstöd inte begränsar det ekonomiska utrymmet för utveckling och höjning av driftsstöd och distributionsstöd.

Utvecklingsstöd ska enbart kunna ges till tidningar som är berättigade till presstödet driftbidrag d.v.s. dagspress med betalande prenumeranter.

Samtidigt vill vi understryka vikten av att Utvecklingsstödet har en så generell utformning som möjligt. Nuvarande generella presstöds-system är notifierat och godkänt av EU-kommissionen, varför varje förändring av detta är förenat med viss osäkerhet.

Förslaget till Utvecklingsstöd behöver därför konkretiseras och förtydligas på flera punkter enligt nedan.

Specifikt om författningsförslaget

1 §, första stycket: "Stöd ... lämnas i mån av tillgång på medel." Av författningsförslaget samt PSN:s övriga underlag framgår att tilldelning av utvecklingsstöd kan komma att ske på omfångsmässigt mycket otydliga grunder, eftersom det ännu är oklart:

- vilka förändringar som regeringen avser göra i fråga om driftsstödets storlek (4.1.1),
- på vilka grunder PSN avser prioritera bland ansökningarna (3.3.2),
- samt beviljande myndighets eget resursbehov för att administrera stödet (4.1.1).

Inte förrän tidigast i december 2015 står klart vad riksdagen avser besluta om de förändringar av driftsstödets storlek och bedömningskriterier som aviserades av riksdagen den 20 maj 2015 (betänkande 2014/15:KU12). Därför bör här föreslagna ansökningsförfarande och myndighetsbeslut gällande utvecklingsstöd synkroniseras i tid med det kommande klargörandet om förändringar av driftsstödet, eftersom författningsförslaget så tydligt hänvisar till att utvecklingsstöd ska beviljas endast i mån av tillgång på medel inom anslagsramen för presstödet.

Förslaget saknar dessutom uppgift om huruvida myndigheten vid den samlade anslagsfördelningen först ska prioritera drifts- samt distributionsstöd, eller utvecklingsstödet. Vi understryker därför att det är mycket viktigt att ett Utvecklingsstöd inte begränsar det ekonomiska utrymmet för utveckling och höjning av driftsstöd och distributionsstöd. Driftsstöd och distributionsstöd måste vara klart prioriterat.

Ovan nämnda osäkerhetsfaktorer, tillika med förslagets formuleringar utan tydliggörande preciseringar, kommer att innebära avsevärda oklarheter gällande prioriteringar och faktiskt beviljade stödbelopp. I kombination med våra synpunkter under 2 § nedan skapar detta uppenbar risk för godtycke och ett svårtolkat regelverk.

2 §,

I punkt 1 slås fast att stöd enbart ska ges till *”publikation av dagspresskaraktär vars primära uppgift är reguljär allmän nyhetsförmedling och samhällsbevakning eller allmänpolitisk opinionsbildning”*.

Innebörden av detta kan bara vara att Utvecklingsstöd enbart ska kunna ges till tidningar som är berättigade till presstödet driftbidrag d.v.s. dagspress med betalande prenumeranter. Det är en orimlighet att, som direktiven till utredningen varit, också inräkna dagstidningar som inte är prenumererade.

Första stycket, punkterna 4 och 7:

Författningsförslagets skrivningar innebär i praktiken att de prenumererade allmänna nyhetstidningar som idag uppbär driftsstöd enligt gällande presstödsförordning kommer dessutom att missgynnas vid ansökan om utvecklingsstöd, till förmån för de gratistidningar som nu för första gången ges möjlighet att söka statligt stöd.

Författningsförslagets krav på gratistidningars andel unika redaktionella innehåll, samt årlig utgivningsfrekvens, sätts lägre än presstödsförordningens motsvarande krav på prenumererade stödberättigade dagstidningar av fådagarskaraktär. Allt annat lika borde detta medföra flera ansökningar från gratistidningsföretag än från driftsstödsberättigade dagstidningar av både fler- samt fådagarskaraktär, den kategori av den tryckta prenumererade dagspressen som är i störst behov av stöd till utvecklingsinsatser.

Vi vill i sammanhanget med kraft påminna om varför riksdagen, i de 44 år som presstödsystemet hitintills fungerat, så tydligt har begränsat tilldelningen av stöd till den del av dagspressen för vilken läsarna själva indikerat sitt aktiva val att ta del av innehållet.

Eftersom riksdagen i presstödsförordningen med rätta uttryckt tydligt mera stringenta krav på stödberättigade prenumererade tidningar anser vi det vara ett minimikrav att ålägga även stödansökande gratistidningar motsvarande krav på omfång eget redaktionellt innehåll samt utgivningsfrekvens, även för att undvika konkurrensförvridande effekter av utvecklingsstödet på lokal nivå.

§ 5: Definitionen av vad som mera precist innefattas av begreppen ”utveckling” samt ”innovation” är oklar. Det saknas även uppgift om vem som har ansvar för att definiera begreppen samt kvalitetssäkra att definitionerna inte förändras från fall till fall eller över tid. Det skapar otydlighet och osäkerhet gällande vilken slags projekt som kan tänkas bli stödberättigade. En från fall till fall föränderlig praxis kan rimligen inte utgöra normerande grund för vare sig ansökningsförfarande eller tilldelning. Förutsägbarhet över tid och tydlighet gällande förutsättningar och ramverk – likt gällande presstödsförordning – bör vara ett grundläggande krav även på det nya utvecklingsstödet.

6 §: I författningsförslaget saknas en bestämmelse om maximal löptid för beviljat utvecklingsstöd. PSN för i underlaget i övrigt en diskussion om ett sådant tidstak för utbetalat stöd, som mynnar i rekommendationen att utvecklingsstöd ska kunna utbetalas i maximalt tre år (3.3.4, sid 40, samt 3.5, sid 44). Vi anser det vara ett klokt och väl underbyggt förslag. Eftersom PSN inte motiverar varför motsvarande rekommendation inte införts i författningsförslaget får avsaknaden av tidstak i författningsförslaget betraktas som en lapsus.

I samband därmed behövs även ett par smärre förtydliganden och avgränsningar. Kan ett företag söka utvecklingsstöd vid flera tillfällen för olika projekt som vardera får en maximal tidsram om tre år, eller ska samtliga stödberättigade projekt från ett och samma tidningsföretag rymmas inom en och samma tidsram? Måste ett projekt vara nytt för att bli stödberättigat, eller kan företag söka utvecklingsstöd för redan påbörjade projekt?

I författningsförslaget uttrycks vidare att ansökande tidningsföretag ska egenfinansiera minst 60 % av kostnaderna för utvecklingsprojekt eller förstudie, men att sådan egenfinansiering inte får utgöras av driftsstöd. PSN hänvisar i underlaget (3.3.3, sid 37) att riktlinjer för detta "kan framgå av exempelvis föreskrifter". Här behövs preciseringar redan i författningsförslaget: hur har PSN tänkt att en sådan gränsdragning ska utformas i praktiken? För enskilda tidningsföretag som saknar tillgång till intern koncernfinansiering av investeringar kan en sådan skarp gränsdragning omöjliggöra ansökan om utvecklingsstöd även till de mest angelägna utvecklingsprojekt. Det borde vara just sådana tidningsföretags behov som regeringen

Sveriges Fådagartidningar

åsyftar med sitt i det stora hela vällovliga förslag till utvecklingsstöd.

Skara den 24 juni 2015
Sveriges Fådagartidningar

Matz Kindmalm
ordförande Sveriges Fådagartidningar

Skaraborgsbygden

Box 204

532 23 Skara
matz@skaraborgsbygden.se

076-140 37 76